

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI MATURANTOV Z FRANCÚZSKEHO JAZYKA ÚROVEŇ B1

BRATISLAVA 2012

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 30. 8. 2013
pod číslom 2013-10834/28677:1-0922 s platnosťou od 1. 9. 2013.

ÚVOD

Cieľom maturitnej skúšky z francúzskeho jazyka je zosúladenie požiadaviek na jazykové vedomosti a rečové spôsobilosti žiakov, zjednotenie kritérií hodnotenia komunikačnej jazykovej kompetencie žiakov a dosiahnutie objektivity maturitnej skúšky. Nový typ maturitnej skúšky umožní žiakom študovať doma aj v zahraničí a uplatniť sa na európskom trhu práce.

Úroveň zvládnutia cudzieho jazyka bola špecifikovaná už v roku 2001 v dokumente Rady Európy Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie. (SERR).

Spoločný názov pre úroveň B1 a B2 je samostatný používateľ (independent learner), čo predpokladá, že žiak aktívne pristupuje k získavaniu vedomostí nielen na hodinách francúzskeho jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (samoštúdiom) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou. Požiadavky kladené na žiaka predpokladajú uvedomelý prístup žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka.

Model maturitnej skúšky z francúzskeho jazyka je jednotný pre všetky typy stredných škôl. Podkladom pre vypracovanie cieľových požiadaviek sú Štátny vzdelávací program pre vyššie sekundárne vzdelávanie a materiál Rady Európy Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie.

Na úrovni B1 žiak:

- rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, škole, voľnom čase atď.,
- dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom,
- dokáže vytvoriť jednoduchý spojený text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma,
- dokáže opísať svoje skúsenosti a udalosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány.

TEMATICKÉ OKRUHY

Tematické okruhy sú pre obe úrovne rovnaké. Základom hodnotenia bude rozsah slovnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu a pod.

Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore. Hodnotí sa vyjadrenie stanoviska, vecná argumentácia, výber faktov a informácií, gramatika.

1. Rodina a spoločnosť

- a) životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote),

- b) členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby),
- c) rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavy).

2. Domov a bývanie

- a) môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, vybavenie miestností),
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody),
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní).

3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo,
- b) bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesné a fyzické stavy, návšteva u lekára, v lekárni,
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena).

4. Doprava a cestovanie

- a) prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne),
- b) dopravné prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov),
- c) individuálne a kolektívne cestovanie (spôsob a druhy dopravy, druhy ubytovania, stravovanie).

5. Vzdelávanie

- a) školský systém (typy školských zariadení, skúšky, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny),
- b) vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine),
- c) život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové).

6. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie,
- b) príroda okolo nás – fauna (zvieratá voľne žijúce, v ZOO, domáce) a flóra,
- c) stav životného prostredia (znečistenie zeme, vôd, ovzdušia), prírodné katastrofy.

7. Voľný čas, záľuby a životný štýl

- a) možnosti trávenia voľného času,
- b) organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády),
- c) individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda).

8. Stravovanie

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera), obľúbené jedlo,
- b) stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii),
- c) národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá, stolovanie).

9. Multikultúrna spoločnosť

- a) sviatky - zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia),
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine,
- c) zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes), osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia.

10. Obliekanie a móda

- a) vplyv počasia a podnebia na odievanie,
- b) odev a doplnky na rôzne príležitosti,
- c) výber oblečenia (móda, vek, vkus, nálada, možnosti), starostlivosť o oblečenie.

11. Šport

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport),
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody,
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, charakter).

12. Obchod a služby

- a) nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská),
- b) služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica),
- c) reklama a vplyv reklamy na zákazníkov.

13. Krajiny, mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin),
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte),
- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá.

14. Kultúra a umenie

- a) možnosti kultúry v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec),
- b) obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, známe osobnosti),
- c) návšteva kultúrneho podujatia.

15. Knihy a literatúra

- a) knihy, e-knihy - výber, čítanie,
- b) obľúbený autor a žánre,
- c) prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa).

16. Človek a spoločnosť

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole),
- b) spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy a blahoželanania, etiketa návštev: dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie,
- c) normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt).

17. Komunikácia a jej formy

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna),
- b) komunikácia v rôznych situáciách (na verejnosti a v súkromí medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách),
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač - elektronická pošta, internet).

18. Masmédiá

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody, nevýhody),
- b) tlač (noviny, časopisy, rubriky) - výber, nákup, čítanie – obľúbené články,
- c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť).

19. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (zovňajšok, móda; vnútorná charakteristika: typické vlastnosti, záujmy),
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny),
- c) vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy (konflikty - príčiny, prejavy, dôsledky).

20. Zamestnanie

- a) typy povolání (fyzická a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia,
- b) trh práce (ponuka pracovných miest a nezamestnanosť, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor),
- c) pracovný čas a voľný čas (zdokonaľovanie práce, nové technológie).

21. Veda a technika v službách ľudstva

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti),
- b) pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky,
- c) veda a technika v službách človeka (elektronika, informatika, jadrová fyzika...).

22. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritériá hodnôt,
- b) človek, ktorého si vážim,
- c) skutoční a literárni hrdinovia.

23. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medzilidské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné),
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje, stretnutia, oslavy),
- c) spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k postihnutým, závislým a bezdomovcom).

24. Slovensko

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom,
- c) zvyky, tradície, konvencie.

25. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesto, ktoré by som rád navštívil,
- c) výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie.

CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Cieľové kompetencie sú všeobecne formulované požiadavky na vedomosti a zručnosti, ktoré si má žiak osvojiť, ak chce štúdium francúzskeho jazyka ukončiť maturitnou skúškou.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie používateľa cudzieho jazyka zahŕňajú jeho vedomosti a praktické schopnosti, osobnú zainteresovanosť aj schopnosť učiť sa.

Žiak:

- uplatňuje vedomosti týkajúce sa zemepisných, hospodárskych, spoločensko-ekonomických a kultúrnych reálií,
- porovnáva reálie frankofónnych krajín s reáliami vlastnej krajiny,
- správa sa v súlade s konvenciami príslušných krajín,
- uplatňuje získané vedomosti a schopnosti v každodennom živote,
- chápe potrebu celoživotného vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- získava nové vedomosti a schopnosti uvedomelo,
- opakuje si osvojené vedomosti a dopĺňa si ich,
- uplatňuje stratégie učenia sa cudzieho jazyka,
- uplatňuje osvojené vedomosti a schopnosti v príprave na svoje budúce povolanie.

Komunikačná jazyková kompetencia

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa francúzskym jazykom hovorí. Komunikačná jazyková kompetencia zahŕňa nasledovné zložky:

a) jazykové kompetencie

Žiak pozná a používa:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické a syntaktické javy (gramatická kompetencia), slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortografická a ortoepická).

b) sociolingválne kompetencie

Žiak vie:

- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách v bežných komunikačných situáciách,
- používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so sociokultúrnym úzom vo francúzsky hovoriacich krajinách,
- správne reagovať v rôznych spoločenských situáciách (pozdravy, oslovenie, nadviazanie rozhovoru, zvolania),
- dodržiavať konvencie slušnosti (vyjadrenie záujmu o druhého, výmena názorov, informácií, vyjadrenie obdivu, srdečnosti, pohostinnosti, obdarovanie, vyhýbanie sa priamym príkazom, vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia, vyhýbanie sa opravovaniu, protirečeniu, poučovaniu, primerané používanie slov ďakujem, prosím, vyhýbanie sa vyjadreniu asertívnej nadradenosti, neprimeranému sťažovaniu sa, neprimeranej nespokojnosti),
- používať výrazy ľudovej múdrosti (príslovia, porekadlá, ustálené spojenia), uvedomiť si rozdiely registra (veľmi formálneho, formálneho, neformálneho, rodinného, intímneho).

Žiak dokáže uplatňovať širokú škálu jazykových funkcií, používajúc bežné prostriedky neutrálneho štýlu. Uvedomuje si konvencie slušnosti a podľa nich aj koná.

Uvedomuje si najvýznamnejšie rozdiely medzi zvyklosťami, postojmi, životnými hodnotami v krajinách, ktorých jazyk sa učí, a porovnáva ich s vlastným postojom, životnými hodnotami a zvyklosťami vo vlastnej krajine.

c) pragmatické kompetencie

Žiak vie:

- ako prehovoriť (zámer, téma, následnosť, príčina, kohézia, koherencia, štýl, register, rétorika),
- ako funkčne využívať jazykové prostriedky na získavanie informácií, vyjadrenie postojov (súhlas, nesúhlas), na vyjadrenie modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zámery), emócií (radosť, uspokojenie, nevlá, záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach), na vyjadrenie etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, súhlas, nesúhlas, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie, začatie, udržiavanie a ukončenie rozhovoru)
- ako zostaviť prehovor vzhľadom na interaktívnu (výmena informácií) alebo transaktívnu (sprostredkovanie informácií) schému.

KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

V obidvoch častiach maturitnej skúšky (externej i internej) sa preverujú receptívne (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) a produktívne (ústny prejav a písomný prejav) rečové činnosti a stratégie.

Počúvanie s porozumením

Žiak rozumie krátkym jednoduchým monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v štandardnej francúzštine a primeranom tempe reči.

Cieľové požiadavky

Žiak dokáže:

- porozumieť jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach alebo tých, ktoré sa vzťahujú na zamestnanie, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná vo všeobecne známom prízvuku,
- porozumieť hlavným myšlienkam podaným spisovným jazykom na známe témy, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, škole, vo voľnom čase atď., vrátane krátkych rozprávání (SERR, s. 68).

Čítanie s porozumením

Žiak rozumie jednoduchým textom informatívneho a faktografického charakteru, primerane náročným textom s tematikou každodenného života a jednoduchším beletrizovaným textom.

Cieľové požiadavky

Žiak dokáže na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty o témach vzťahujúcich sa na oblasť jeho záujmu (SERR, s. 71).

Ústny prejav - interakcia

Žiak dokáže:

- s istou dávkou sebadôvery komunikovať o známych i menej bežných záležitostiach, vzťahujúcich sa na jeho záujmy a odbornú oblasť. Dokáže získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému,
- vyjadrovať svoje myšlienky na abstraktnejšie témy, akými sú napríklad filmy, knihy, hudba atď.,
- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania. Dokáže sa bez prípravy zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory a vymieňať si informácie o témach, ktoré sú mu známe,

ktoré sú pre neho osobne zaujímavé, alebo sa vzťahujú na každodenný život (napríklad rodina, záľuby, práca, cestovanie a aktuálne udalosti), (SEERR, s. 76).

Ústny prejav - produkcia

Žiak vie súvislo a s využitím jednoduchších jazykových prostriedkov hovoriť o svojich skúsenostiach, pocitoch, zážitkoch. Vie odôvodniť a vysvetliť svoj názor. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočítaného textu a vyjadriť svoj postoj.

Cieľové požiadavky

Žiak:

- reaguje na podnety jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- vie začať, udržiavať a ukončiť rozhovor,
- vie správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách, v situačných dialógoch,
- vie predniesť krátky monológ na určitú tému,
- vie opísať obrázky, mapy, diagramy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti.

Písomný prejav

Žiak vie napísať jednoduchý súvislý prejav na témy z každodenného života a dokáže vyjadriť svoje postoje, pocity a dojmy. Vie správne používať základné lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave. Správne používa kompozičné postupy s ohľadom na obsah, adresáta písomného prejavu a slohový útvar.

Cieľové požiadavky

Žiak vie:

- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- napísať primerane náročný súkromný list,
- napísať kratší úradný list: žiadosť o informáciu, sprievodný list, krátku správu,
- opísať predmet, miesto, osobu, udalosť (opis),
- napísať príbeh (rozprávanie),
- napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Žiak dokáže:

- vytvoriť priamočiary opis o rôznych známych predmetoch v rámci vlastnej oblasti záujmu,
- pomerne plynulo podať priamočiare rozprávanie alebo opis ako lineárny sled myšlienok,
- podrobne opísať zážitky, ktoré zachytávajú pocity a reakcie,
- opísať podrobnosti o nepredvídateľných javoch, napríklad o nehode,
- vyrozprávať zápletku filmu alebo knihy a opísať svoje reakcie,

- opísať svoje sny, nádeje a ambície,
- opísať udalosti, či už reálne, alebo vymyslené,
- vyrozprávať príbeh (SERR, s. 60).

Celková písomná produkcia

Žiak dokáže napísať jednoducho členený súvislý text na celý rad známych tém vo svojej oblasti záujmu spájaním krátkych odlišených prvkov do lineárneho sledu (SERR, s. 63).

Všeobecná písomná interakcia

Žiak dokáže:

- poskytovať informácie a myšlienky na abstraktné aj konkrétne témy, pomerne presne kontrolovať informácie, pýtať sa na problémy alebo ich vysvetľovať,
- písať osobné listy a poznámky, vyžiadať si alebo poskytnúť jednoduché dôležité informácie a vysvetliť, čo považuje za dôležité (SERR, s. 85).

Korešpondencia

Žiak dokáže:

- napísať osobné listy s uvedením noviniek a vyjadrením myšlienok na abstraktné alebo kultúrne témy, akými sú hudba a filmy,
- podrobne napísať osobné listy opisujúce skúsenosti, pocity a udalosti (SERR, s. 85).

JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

Nasledujúce príklady ilustrujú funkcie jazykových prostriedkov. Príklady uvádzané pri jednotlivých gramatických javoch zdôrazňujú funkčnosť gramatických štruktúr. Z toho dôvodu pri jednoduchých gramatických javoch slúžia príklady len na ilustráciu (viď zámenná).

1. Zvuková stránka jazyka

Žiak vyslovuje zreteľne a zrozumiteľne, nepresnosti vo výslovnosti a prízvuk materinského jazyka nenarušujú komunikáciu.

Žiak dokáže:

- rozlišovať a správne vyslovovať hlásky: samohlásky – otvorené, zatvorené, zaokrúhlené, nosové; polosamohlásky, spoluhlásky,
- zvládnuť suprasegmentálne javy: prízvuk v rámci slova, rytmického taktu a vety, rytmus, viazanie, intonáciu rôznych typov viet,
- vyslovovať koncové hlásky bez spodobovania,
- predĺžiť slabiku pred vyslovenými spoluhláskami /r, v, z, ž/,
- identifikovať fonologické a fonetické javy v štandardnom hovorení,
- vyslovovať podľa transkripcie (fonetického zápisu).

2. Grafická stránka jazyka

Žiak dokáže:

- správne graficky zaznamenať potrebné gramatické a lexikálne učivo,
- členiť slová viazané vo výslovnosti,
- písať nevyslovené hlásky,
- písať diakritické znamienka nejestvujúce v slovenčine (accents, apostrophe, cédile, tréma...).

3. Slovná zásoba

Žiak:

- má osvojené frekventované jazykové prostriedky a ustálené frazeologické jednotky v rozsahu vymedzenom platnými učebnými dokumentmi (osnovy, štandardy). Predpokladaný rozsah pre úroveň B1 je približne 1800 - 2000 lexikálnych jednotiek produktívne a ďalších 500 receptívne. Rozozná kategórie v rámci jednotlivých slovných druhov (napr. všeobecné a vlastné podstatné mená),
- pozná spôsoby tvorenia slov odvodzovaním, skladaním, skracovaním,
- vie používať synonymá, homonymá, antonymá, časté frazeologizmy,
- dokáže vysvetliť význam osvojených slov opisom, výkladom, synonymom, prekladom,
- používa bežné skratky,
- vie pochopiť viacvýznamovosť slova v rôznych kontextoch,
- vie rozlíšiť homofónny,
- používa slovníky.

4. Morfológia a syntax

4.1 Morfológia

Členy (Articles)

Člen určitý (article défini)

- *v mužskom rode, v jednotnom i množnom čísle*
Príklad: le garçon, le journal, le 3 juin, les téléphones, les avions
- *spojenie s predložkami « de », « à » (stiahnuté tvary)*
Príklad: Je viens du Canada. J'arrive des Pays-Bas. Tu vas au Japon. Pierre est aux Etats-Unis.
- *v ženskom rode, v jednotnom i množnom čísle*
Príklad: la fille, la gare, les maisons, les écoles
- *s predložkami « de », « à » (stiahnuté tvary) v množnom čísle*

Príklad: des maisons, aux filles

Člen elidovaný (élision)

- *v jednotnom čísle, v mužskom i ženskom rode, pred samohláskou a nemým h*
Príklad: l'avion, l'autobus, l'hôtel, l'école, l'affiche, l'hôtesse

Člen neurčitý (article indéfini)

- *v jednotnom i množnom čísle, v mužskom i ženskom rode*
Príklad: un livre, une table, des cahiers, des chaises

Člen delivý (article partitif)

- *v jednotnom i množnom čísle, v mužskom i ženskom rode*
Príklad: du beurre, de la glace, de l'eau, des fruits
- *s nepočítateľnými podstatnými menami*
Príklad: Il faut acheter du sucre.
- *s abstraktným podstatným menom*
Príklad: Je te souhaite du bonheur et des succès.

Vypustenie člena

- *po zápore je neurčitý a delivý člen nahradený predložkou de*
Príklad: Je ne bois pas de vin.
- *po výrazoch množstva*
Príklad: Je vais acheter un kilo de pommes. Veux-tu une tasse de café?
- *v spojení s číslovkou*
Príklad: cinq personnes, **okrem** un million d'amis
- *v spojení s privlastňovacím alebo ukazovacím zámenom*
Príklad: nos parents, cet avion
- *po niektorých predložkách « sans », « en »*
Príklad: Il est sans travail. Il veut rester en France.
- *ak podstatné meno vyjadruje profesiu alebo národnosť (a je vo funkcii atribútu)*
Príklad: Mon papa est professeur. Il est professeur. **(ale! C'est un bon professeur.)** Mon amie est française. (namiesto C'est une Française.)
- *v názve dňa*
Príklad: Aujourd'hui nous sommes mardi.

Podstatné mená (Substantifs)

- *rod*
Príklad: un ami – une amie
un chanteur – une chanteuse
un cousin – une cousine
- *číslo*
Príklad: la maison – les maisons
le gâteau – les gâteaux
l'animal – les animaux
madame – mesdames
le bal – les bals
le chou – les choux
l'oeil – les yeux
- *pád (vyjadrenie pádových vzťahov predložkami)*
Príklad: Je veux parler à Michel. Nous parlons de nos amis.

Prídavné mená (Adjectifs)

- *rod*
Príklad:
rouge / rouge
joli / jolie
verts / vertes
amical / amicale
cher / chère
italien / italienne
beau - bel / belle
heureux / heureuse
- *číslo*
Príklad:
faciles / faciles
amicaux / amicales
beaux / belles

Stupňovanie prídavných mien - vzostupné i zostupné

- *Pravidelné stupňovanie*

Príklad: joli – plus joli – le plus joli
cher – moins cher – le moins cher
gentille – plus gentille – le/la plus gentille
sévère – moins sévère – le/la moins sévère
- *Nepravidelné stupňovanie*

Príklad: bon – meilleur – le meilleur
mauvais – pire – le/la pire

Zámená (Pronoms)

Osobné (pronoms personnels)

- *rozlišovanie zámen nesamostatných (neprízvučných) a samostatných (prízvučných)*
Príklad: Je parle français. Elle vient chez moi.
- *funkčné využitie zámena « on »*
Príklad: On apprend le français.

Vetnočlenské funkcie osobného zámena

- *Podmet*
Príklad: Toi et moi, nous sommes d'accord.
- *Priamy predmet*
Tu le vois.
- *Nepriamy predmet*
Dites-lui de venir.

Postavenie jedného zámenného predmetu

- *v kladnej oznamovacej vete*
Je le fais.
- *v zápornej oznamovacej vete*
Je ne le fais pas.
- *v kladnej rozkazovacej vete*
Fais-le.
- *pri slovesách v zložených časoch (kladné tvary)*
Je l'ai compris.
- *pri slovesách v zložených časoch (záporné tvary)*
Je ne l'ai pas compris.
- *pri dvoch slovesách (slovesné opisy, modálne slovesá)*
Je vais le faire. Je peux le faire.
Výnimka: Je l'entends chanter.

Postavenie dvoch zámenných predmetov vo vete

- *oznamovacej a opytovacej*
Príklad: Je te les donnerai.
Vous les lui prêtez?

- *rozkazovacej kladnej*
Príklad: Passez-les-moi!
- *rozkazovacej zápornej*
Príklad: Ne me le dis pas!
- *s minulým časom (passé composé)*
Príklad: Les lettres, il vous les a envoyées.
- *so slovesným opisom*
Príklad: Je suis en train (Je viens) de la lui écrire.

Privlastňovacie zámená

- *nesamostatné (adjectifs possessifs)*
Príklad: Je cherche mes amis. Quelle est leur adresse?

Ukazovacie zámená

- *nesamostatné (adjectifs démonstratifs)*
Príklad: Ce livre est à moi. Regardez cet homme.
- *samostatné (pronoms démonstratifs)*
Príklad: C'est celui de Pierre. Ce sont celles que je cherche.
s príklonkami: -ci, -là
Príklad: Celui-ci est venu plus tôt.
- *tvary: ce, ça / ceci, cela*
Príklad: Donnez-moi cela! Ça, non! Ce n'est pas vrai.

Opytovacie zámená

- *nesamostatné (adjectifs interrogatifs)*
Príklad: Quelle heure est-il?
- *samostatné (pronoms interrogatifs)*
- *jednoduché*
- *qui*
Príklad: Qui arrive? Qui est-ce qui parle? Qui est-ce que tu vois?
- *que*
Príklad: Que fais-tu? Qu'est-ce que vous cherchez?
- *quoi*
- Príklad: A quoi pensez-vous? De quoi est-ce qu'il parle?

Vzťahné zámená (pronoms relatifs)

- *jednoduché: qui, que, dont, où*
Príklad : C'est un homme qui parle beaucoup.
Le chat que tu cherches, est là.

On ne sait pas de quoi il parle.
Voici la maison où je suis né.
C'est celui dont je t'ai parlé.

- *súvzťažné: ce qui, ce que*
Príklad: Je ne comprends pas ce que tu dis.

Neurčité a vymedzovacie zámená (déterminants et pronoms indéfinis)

- *nesamostatné*
Príklad: Il n'a aucun problème. On y va chaque jour. Je n'ai même pas un livre. Certaines personnes l'ignorent. C'est la même chose. Passez à l'autre bout de la rue. Lisez tout le texte. J'ai quelques questions à vous poser.
- *samostatné*
Chacun va parler. L'un et l'autre sont pareils. Tout est clair? Vous êtes tous ici? Je l'ai fait moi-même. Quelqu'un arrive? Personne n'est arrivé.

Zvratné zámeno (pronom réfléchi)

- *neprízvučné: se*
Príklad: Elle s'est lavée.

Zámenné príslovky (pronoms adverbiaux)

- « en », « y »
Príklad: Nous en avons déjà parlé. Je n'y pense plus.

Číslovky (Nombres)

Základné (Nombres cardinaux)

- *tvary* napr. un, six, vingt, quatre-vingts, soixante et un, cent un, quatre-vingt-deux, trois mille, un million d'étoiles
- *používanie* le dix mars, Henri IV (Quatre), leçon sept, page dix, elle habite 14 (quatorze) rue V. Hugo, à six heures

Radové (Nombres ordinaux)

- *tvary*
Príklad: le premier étage, la première rue à droite, le vingt et unième, le millième
- *používanie*
Príklad: la Seconde guerre mondiale, la deuxième fois, le premier mai

Ostatné (násobné, skupinové, číselné podstatné mená, zlomky)

Príklad: deux fois, une douzaine, double, Il est une heure et quart.

Slovesá (Verbes)

Tvorenie a používanie slovesných spôsobov a časov (v kladnej i zápornej forme) sloviess

- *pravidelných - I. triedy typu « parler »*
Príklad: regarder, trouver
- *pravopisné zvláštnosti pri časovaní sloviess I. triedy*
Príklad: manger (mangeons), appeler, préférer, espérer
- *pravidelných II. triedy typu « finir »*
Príklad: réfléchir, choisir
- *so zmenami kmeňových hlások* aller, être
- *zvratných*
Príklad: se réveiller, s'appeler
- *polopomocných (modálnych a fázových)* aller, devoir, faire, pouvoir *a i.*
- *pomocných* avoir, être
- *frekventovaných nepravidelných*, vid' učebnica En français 1- 4

Oznamovací spôsob (Indicatif)

- *rod činný (voix active)*
Pierre frappe Paul.
- *rod trpný (voix passive)*
Paul est frappé par Pierre.

Slovesné časy plnovýznamových sloviess

- *Prítomný čas (Présent)*
Le chasseur tire sur l'oiseau qui vole.
- *Budúci čas jednoduchý (Futur simple)*
Nous écouterons la radio.
- *Blízky budúci čas (Futur proche)*
Je vais te dire une nouvelle.
- *Budúci čas zložený (Future antérieur)*
Nous serons arrivés avant 8 heures.
J'aurai parlé.

- *Minulý čas zložený (Passé composé)*
Pierre a écouté la radio.
Marie est rentrée à la maison il y a huit jours.
- *Blízky minulý čas (Passé récent / immédiat)*
Elle vient de terminer son travail.
- *Imperfektum (Imparfait)*
Chaque hiver, il allait à la montagne.
- *Pluskvamperfektum (Plus-que-parfait)*
Michel nous a téléphoné qu'il était bien arrivé à Paris.
- *Minulý čas jednoduchý (Passé simple) – pasívne ovládanie*
Il arriva à l'heure.

Neosobné slovesá

Príklad: Il fait beau. Il est deux heures. Mieux vaut tard que jamais.

Slovesné spôsoby

- *Rozkazovací spôsob (Impératif)*
Príklad: Dépêche-toi! Ne te dépêche pas! Soyez sages!
- *Konjunktív (Subjonctif)*
Prítomný (Présent du subjonctif)
Príklad: que je parle, qu'ils finissent
Il faut que j'aie le voir.
- *Oznamovací spôsob (Indicatif)*
Il est venu hier soir.
- *Podmieňovací spôsob (Conditionnel)*
Prítomný (Conditionnel présent)
Príklad: Nous serions bien contents d'aller au théâtre.

Neurčité slovesné tvary

- *neurčitok (infinitif): prítomný*
Príklad: savoir
- *príčastie prítomné, minulé, (participe présent / passé) :*
Príklad: sachant / su
- *En + príčastie prítomné (gérondif):*
Príklad: en sachant

Väzby sloviess predložkami

Príklad: voyager en voiture/par le train,
aller à pied, parler à Pierre/de Pierre,
jouer au tennis/du piano, oublier de dire,
essayer d'écrire, commencer à lire,
venir pour annoncer, etc.

Príslovky (Adverbes)

Základná klasifikácia

- *pôvodné*
Príklad: bien, mal, ici, hier
- *odvodené (utvorené od prídavných mien)*
Príklad: vive / vivement
rapide / rapidement
absolu / absolument
séparé / séparément
vrai / vraiment

Klasifikácia prísloviess

- *miesta*
Príklad: ailleurs, partout, de loin
- *času*
Príklad: auparavant, depuis, parfois, de temps en temps
- *príčiny*
Príklad: par hasard, pour rien, sans raison, avec plaisir
- *spôsobu*
Príklad: assez, beaucoup, mal

Stupňovanie vzostupné i zostupné

- *pravidelné*
Príklad: vite – plus vite – le plus vite
rapidement – moins rapidement – le moins rapidement
- *nepravidelné*
Príklad: beaucoup – plus – le plus
peu – moins – le moins
bien – mieux – le mieux

Predložky (Prépositions)

Základné triedenie predložiek

- *priestorové a časové predložky*
Príklad: Il habite à Paris. Je travaille du matin au soir.
- *predložkové spojenia*
Príklad: C'est loin de chez moi. Allez jusqu'au bout!
- *predložkové väzby (s podstatným menom, prídavným menom, slovesom)*
Príklad: C'était la fille aux yeux bleus. Nous sommes égaux devant la loi. J'y vais à pied.
- *stiahnutie predložiek « à » a « de » s určitým členom*
Príklad: Il aime jouer au football. Elle joue du piano.
- *predložka « de » po zápore a výrazoch vyjadrujúcich množstvo*
Príklad: Tu n'as pas de frère? On prend un kilo de prunes.
- *infinitívne väzby*
Príklad: Commencez à lire!
Je vous félicite d'avoir de bons résultats.

Spojky (Conjonctions)

- *prirad'ovacie spojky*
Príklad: Il est grand et fort. Il n'est ni petit ni grand.
- *podrad'ovacie spojky*
Príklad: Je mange parce que j'ai faim.
Quand tu auras lu ce roman, tu me le prêteras.

Citoslovcia (Interjections)

- *význam bežných citosloviec*
Príklad: Ah ça! Tiens! Voyons! Hourra! Zut!

Častice (Particules)

- *hodnotiace*: oui, non, ne...pas, peut-être
Príklad: En plus, il n'a même pas répondu.
- *zdôrazňujúce*: ni...ni, ne...plus, au moins
- *uvádzacie slová*: voici, voilà

4.2 Syntax

Jednoduchá veta

- *slovosled jednoduchej oznamovacej vety*
Príklad: Je lui raconte notre histoire. En passant devant une boulangerie, une idée me vient.
- *postavenie podstatného a prídavného mena*
Príklad: une grande maison, une voiture confortable, les plus beaux pays, les pays les plus connus
- *zdôraznenie vetných členov:*
podmetu
Príklad: C'est lui qui arrive.
predmetu
Príklad: C'est ce CD que je veux.

Tvorenie opytovacej vety (intonáciou, inverziou, pomocou « est-ce que »)

Tu viens? Est-elle contente? Est-ce qu'on va au cinéma?

Infinitívne väzby

Príklad: J'aime chanter

Vyjadrenie záporu

Príklad: Il **n'**écoute **pas**. Il **n'**écoute **plus**. Il **n'**écoute **rien**. Il **n'**écoute **jamais**. Il **n'**écoute **personne**. Il **n'**écoute **pas du tout**. Il **n'**écoute **que** lui. Il **n'**écoute **ni** mère, **ni** père. Il **ne** l'écoute **pas** et moi **non plus**.

Porovnávanie

Príklad: La robe rouge est **plus** chère **que** la noire.
Cette voiture est **moins** rapide **que** celle-là.
Il est **aussi** grand **qu'**elle.

Súvetie (Phrase)

- *prirad'ovacie súvetia: zlučovacie, odporovacie, vylučovacie, stupňovacie, dôvodové, dôsledkové (vrátane spojok)*
Príklad: Ferme la fenêtre, car il y a un courant d'air.
- *podrad'ovacie súvetia: s vedľajšou vetou predmetovou a príslovkovou (uvedenými spojkami) alebo prívlastkovou (uvedenou vzťažným zámenom)*
Príklad: Ecris-moi si tu viens. Dès que Pierre a des ennuis, il nous téléphone. Il lui faut travailler pour que son père soit content. Passe-moi le livre qui est sur la table.

- *podmienkové súvetia*
Príklad: Si tu veux, je viendrai te voir. Si tu veux, viens me voir! S'il faisait beau, nous sortirions.
- *polovetné konštrukcie (príčastové, prechodníkové, infinitívne)*
Príklad: J'ai vu un homme **traversant** la rue. **En faisant** la vaisselle, elle chante. Il me semble vous **connaître**. **Pour aller** au travail, il prend la voiture.

Nepriame otázky

Príklad: Je voudrais savoir ce que tu en penses. Il a demandé si tu irais en France.

Nepriama reč (s príslovkami času a miesta)

Príklad: Le professeur nous a dit qu'il y aurait un test le lundi prochain. Paul dit qu'il a aimé le film.

Súslednosť časov

- *v prítomnosti*
Príklad: Je sais qu'il a beaucoup de livres. Je doute qu'il ait beaucoup de livres. Je crois qu'elle est partie. Nous croyons que vous le saurez.
- *v minulosti*
Príklad: Je croyais qu'il disait la vérité. J'ai cru qu'il avait visité Paris. Il m'a dit qu'ils achèteraient une nouvelle voiture.

Opisné tvary vyjadrujúce

- *čas*
être en train de + neurčitok
Príklad: On **est en train** de faire le ménage.

venir de + neurčitok
Príklad: Il **vient de** partir.

aller + neurčitok
Príklad: Il **va arriver** dans dix minutes.
- *fázu déjà*
commencer (se mettre) à + neurčitok
continuer à + neurčitok
Príklad: **Commencez / continuez à lire!**

finir de + neurčitok
Príklad: Ils **finissent de travailler**.

- *modalitu*
avoir à, devoir, pouvoir, vouloir, savoir + neurčitok
Príklad: **Tu peux** le lui **dire**.

- *slovesný opis*
faire + neurčitok
Príklad: Elle **fait faire** une robe pour sa fille.
Ça me **fait rire**.

arriver (réussir) à + neurčitok
Príklad: Je n'**arrive pas à comprendre**.

Laisser + neurčitok
Príklad: Pourquoi as-tu laissé tomber le verre?

Úpravy cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z francúzskeho jazyka úroveň B1 pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Žiaci so sluchovým postihnutím

Počúvanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa druhu a stupňa sluchového postihnutia.

Zvuková stránka jazyka

Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú a nepresnosti výslovnosti v interpretovaní textu sa nehodnotia.

Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii vo francúzskom jazyku.

Žiaci so zrakovým postihnutím

Tematické okruhy

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Čítanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii vo francúzskom jazyku.

Nepresnosti výslovnosti a plynulosti reči v interpretovaní textu sa nehodnotia.

Žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami správania

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Použitá literatúra

BUTAŠOVÁ, A. a kol. 2009. *Pedagogická dokumentácia z francúzskeho jazyka. Úroveň B1*. Štátny pedagogický ústav: 2009. 74 s. ISBN 978-80-89225-84-2.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav. 2006. 252 s. ISBN 80-85756-93-5.